Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

CESTA K ŽIVOTU
TRANSFORMACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Aktuální situace v oblasti deinstitucionalizace a transformace

Mgr. Jan Vrbický

Konference Život jako každý jiný 2018

Deinstitucionalizace sociálních služeb

- Deinstitucionalizace
  - přechod od ústavního modelu péče na podporu poskytovanou v komunitě
- Proč
  - podpořit člověka v jeho přirozeném prostředí
- Pro koho je určena
  - lidé se zdravotním postižením, senioři i děti, ale i lidé bez domova

Proč to děláme?

- zájem lidí s postižením a seniorů zůstat doma,
- zkvalitnění podmínek pro život lidí vyžadujících podporu další osoby,
- zákon o sociálních službách,
- Úmluva o právech osob se zdravotním postižením,
- nastavení podmínek Evropských strukturálních a investičních fondů,
- udržitelnost a efektivita systému

Kdy jsme začali s DI?

- r. 1989 – první zařízení, jiný pohled na péči,
- r. 2007 – Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb,
- r. 2009 – ESF OPLZZ, projekt Podpora transformace, pilotní projekty, vznik kritérií transformace, zapojení IOP – investiční prostředky,
- 2009 – 2010 – v krajích vznik transformačních týmů,
- IROP – nová kritéria transformace,
- NSRSS 2016 - 2025

Podpora života v přirozeném prostředí

- sociální služby,
- příspěvek na péči,
- blízcí lidé, rodina, dobrovolníci,
- podpora pečujících osob,
- kompenzační pomůcky,
- dávky pro osoby se zdravotním postižením,
- podpora při rozhodování

Aktuální výzvy a problémy

- nevyužití nástrojů v praxi,
- sociální práce směřující k využívání ústavní péče,
- nedostupné nebo nesprávně poskytované sociální služby,
- změny v sociálních službách se týkají pouze některých lidí,
- nedostatečná či nedostupná zdravotní péče,
- nevhodné bydlení,
- chybějící práce pro lidi se zdravotním postižením

Nejčastější mýty o deinstitucionalizaci

- Transformace není pro lidi s vysokou mírou podpory
- Transformace není pro staré
- Transformace přináší problémy s komunitou
- Po přestěhování do nového bude hotovo

Navrhované změny, které připravujeme…

Navrhované změny

- novela zákona o sociálních službách,
- materiálně technický standard,
- personální standard,
- Akční plán přechodu od ústavní péče k podpoře v komunitě s pomocí terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb komunitního typu

Novela zákona o sociálních službách

Hlavní téma novely

Hlavní téma novely

- registrace,
- kvalita,
- financování sociálních služeb,
- druhologie sociálních služeb,
- sociální práce

Hlavní téma novely: registrace a kvalita

- Poskytovatel nebude hlásit veškeré změny v registru (mj. personální), co si úřad může zjistit sám ze své činnosti nebude požadovat po poskytovateli.
- Vytvoření konkrétních požadavků na materiálně technické a personální zabezpečení služby.
- Specifikace požadavků ke kvalitě v povinnostech i ve standardech kvality (obsahy dokumentů, snížení požadavků na písemná pravidla, odstranění proklamativních ustanovení, konkretizace požadavků, posun dílčích ustanovení do oblasti registrace).
- Nový přestupek se zaměřením na lidskou důstojnost a ochranu integrity osoby.
- V případě bezprostředního ohrožení života a zdraví klientů MPSV bude mít pravomoc odejmout oprávnění k poskytování sociálních služeb.

Hlavní téma novely: druhologie

- Sloučení domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem, domovů pro osoby se zdravotním postižením.
- Vytvoření specifické sociální služby pro osoby ohrožené domácím násilím.
- Pečující jako jedna z cílových skupin.
- Lepší nastavení krizové a odlehčovací pomoci.
- Rozšíření cílové skupiny azylových dům.
- Nový druh služby: prevence ztráty bydlení.

Hlavní téma novely: sociální práce

- Vyšší konkretizace činností v § 92 a § 93, doplněn § pro činnosti POU
- Významně doplněn § 109 a sladěn s katalogem prací
- § 110 odst. 4 – vyškrtnuto právo
- § 111 rozšířen o supervizi, upraven min. nebo max. zohlednění forem dalšího vzdělávání
- Navržen zákaz kumulací funkcí sociálního pracovníka

Hlavní téma novely: financování

- Zavedení dotací na sociální služby jako mandatorního výdaje státního rozpočtu
- Zákonné zavedení limity maximálního růstu dotace pro kraj z roku na rok
- Předpokladem je obrácení posloupnosti dotačního řízení: nejprve podávají žádosti poskytovatelé, po zhodnocení těchto žádostí podává souhrnnou žádost kraj na MPSV

Materiálně technický standard

Materiálně technický standard
Výzva č. 81, 82 – Rozvoj sociálních služeb

Individuální výzvy –Rozvoj soc. služeb II (kolová výzva)

březen 2018 - Výzva č. 81	Pro ORP bez SVL
Alokace (z EFRR)	150 mil. Kč
Příjem projektů	duben – září 2018
březen 2018 - Výzva č. 82	**Pro ORP se SVL**
Alokace (z EFRR)	350 mil. Kč
Příjem projektů	duben – září 2018

Omezený okruh podporovaných sociálních služeb (s výjimkou KPSVL): domovy se zvláštním režimem (komunitního typu podle nově nastavených standardů MPSV), domovy pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení, osobní asistence, denní stacionáře, týdenní stacionáře, azylové domy

CÍLOVÉ SKUPINY DLE TYPU SOCIÁLNÍ SLUŽBY	domovy se zvláštním režimem	domovy pro osoby se zdravotním postižením	chráněné bydlení	denní stacionáře	týdenní stacionáře
1) osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu vzácného onemocnění	●	●	●	●	●
2) osoby ve vegetativním stavu potřebující sociální péči	●	●		●	●
3) osoby s poruchou autistického spektra	●	●	●	●	●
5) osoby postižené roztroušenou sklerózou či jinými neuro-degenerativními onemocněními	●	●	●	●	●
6) osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění	●	●	●	●	●
7) osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu závislosti na návykových látkách	●		●		
8) osoby bez přístřeší potřebující ošetřovatelskou péči	●		●		
9) osoby postižené neuro-degenerativními onemocněními – osoby s roztroušenou sklerózou či Parkinsonovou nemocí	●	●	●	●	●
10) Osoby s plicní ventilací	●				
11) osoby se sníženou soběstačností v souvislosti s onemocnění m CMP (cévní mozková příhoda) a kardiovaskulárními chorobami	●	●	●	●	●

	CHB	DOZP + TS	DZR
Počet klientů – budova/bytová jednotka	12 / 4	12 vys. podpora 18 / 6	8 / 6
Jednolůžko vel. –	8 / TPPO 12 m²	8 / TPPO 12 m²	12 m²
Dvoulůžko vel.	12 / TPPO 18 m²	12 / TPPO 18 m²	20 m²
Místnost pro bezpečný pobyt	ANO, ALE…	ANO	ANO
Signalizace	NE	Pokoj, koupelna, WC, spol. místnost	Koupelna, domácnost, u lůžka-ležící
Spol. místnost	NE	ANO	ANO 18 (22) m²
Tel, TV, PC - internet od poskytovatele	NE	ANO	ANO
Detekce požáru	NE	ANO	ANO
Praní, drobné úpravy, žehlení	ANO	ANO	ANO
Prostor na pomůcky	NE	ANO	ANO
Koupelna + WC	Společná	Bezbariérová „TS“	Bezbariérová + (muži x ženy)
Zázemí zdarv. péče	NE	ANO	ANO

Personální standard

Personální standard

Jde především o nastavení personálního zabezpečení sociálních služeb s cílem nastavit bezpečné prostředí pro uživatele a zaměstnance

Typy standardu

- minimální – prováděcí právní předpis určený pro registrační orgán
- optimální - nastavení optimálního počtu personálního zabezpečení pro oblast plánování a financování sociálních služeb

Personální standard: minimální personální standard

Ambulantní sociální služby

- Minimální personální standard (MPS): 3,5 úvazku
- *(při poměru osoby s PAS vz. personál 3:2 plus 0,5 úvazku odborného pracovníka*

Terénní sociální služby (raná péče)

- Minimální personální standard (MPS): 1,0 úvazku/16 návštěv v rodině za měsíc/16 rodin

Terénní sociální služby (osobní asistence)

- 1,0 úvazku / 96 hodin za měsíc

Pobytové sociální služby

- Poměr uživatelé/pracovníci se může pohybovat od 1 pracovníka na 3 uživatele (stabilní domácnost, úspěšně proběhla adaptace všech uživatelů), přes 1/2 (nejčastější forma) až po 3/1 (velmi nároční uživatelé v počátečním období adaptace) – kombinovaný handicap.

Akční plán přechodu od ústavní péče k podpoře v komunitě s pomocí terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb komunitního typu pro léta 2019 - 2021

Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016 - 2025

Schválená Usnesením vlády č. 245 ze dne 31.3.2016

Pro oblast Deinstitucionalizace a transformace v oblasti sociálních služeb stanovila:

Strategický cíl: Zajistit přechod od institucionálního modelu péče o osoby se zdravotním postižením k podpoře osob v přirozeném prostředí

Specifický cíl: Vytvořit a realizovat plán přechodu od ústavní péče k podpoře v komunitě s pomocí terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb komunitního typu

Akční plán přechodu od ústavní péče k podpoře v komunitě s pomocí terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb komunitního typu pro léta 2019 – 2021 (dále jen Akční plán)

Navazuje na Národní strategii rozvoje sociálních služeb na období 2016 až 2025 a to zejména v kontextu naplnění strategického cíle zajištění přechodu od institucionálního modelu péče o osoby se zdravotním postižením k podpoře osob v přirozeném prostředí.

Plány budou zpracovány pro 3leté období

- pro léta 2019 – 2021
- pro léta 2022 – 2024

Příprava Akčního plánu pro léta 2019 - 2021

- Pracovní skupina Mezirezortní skupiny pro deinstitucionalizaci sociálních služeb
- Zahájila svou činnost 18. června 2018

Zastoupení v pracovní skupině

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví ČR

- Oddělení koncepce sociálních služeb
- Oddělení politiky stárnutí
- Oddělení ochrany práv dětí a náhradní péče
- Oddělení projektů systému služeb

Národní centrum podpory transformace sociálních služeb

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Asociace krajů ČR

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, Jednota pro deinstitucionalizaci

Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, Rada seniorů ČR

Naděje pro děti úplňku, z.s.

Unie pečujících, z.s.

Cíl a účel Akčního plánu

Základním cílem a účelem Akčního plánu je navázat na dosud realizovanou státní politiku v oblasti deinstitucionalizace sociálních služeb, pokračovat v prosazování a podpoře inkluze:

- osob se zdravotním postižením,
- seniorů,
- ohrožených dětí a jejich rodin,
- osob s duševním onemocněním

a prostřednictvím konkrétních opatření naplňovat jednotlivé závazky České republiky vyplývající z mezinárodních úmluv podporujících tyto cílové skupiny, zejména Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a Úmluvy o právech dítěte.

Akční plán

- V akčním plánu jsou definovány hlavní cíle, opatření, termíny, odpovědné osoby/instituce a zdroje pro jejich naplnění
- Těmito opatřeními se zvýší šance nejen klientů dotčených sociálních služeb na život v přirozeném prostředí.
- Akční plán reaguje na probíhající transformaci psychiatrické péče a její dopady do sociální oblasti, a na změnu v péči o ohrožené děti a jejich rodiny se zvyšujícím důrazem na náhradní rodinnou péči.

Schvalovací proces

Zpracovaný návrh akčního plánu

- projednání v Mezirezortní skupině pro deinstitucionalizaci sociálních služeb
- vnitřní připomínkové řízení
- projednání na vedení ministerstva práce a sociálních věcí
- vnější připomínkové řízení
- vypořádání připomínek
- předložení Vládě ČR

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

CESTA K ŽIVOTU
TRANSFORMACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Děkuji za pozornost